

Hruščev v Avstriji

Predsednik sovjetske vlade Nikita Hruščev je prišel danes v Avstrijo na 9-dnevni uradni obisk. Čuva ga pet tisoč policajev.

DUNAJ, Avstr. — Danes je prišel v Avstrijo na uradni obisk Nikita Hruščev. S seboj je poleg velikega uradnega spremstva privedel tudi svojo družino. To je prvi obisk Hruščeva v kateri izmed dežel zahodnega sveta, od kar je razbil konferenco na vrhu v Parizu. Na letališču Schwechat so ga pričekali vodniki Avstrije in ga vladno pozdravili.

Prvi štirje dnevi obiska so namenjeni za uradne razgovore in ogled dunajskih znamenitosti, ostali čas pa bodo porabili gostje za izlete po avstrijskih pokrajinah. Avstrijska vlada je pripravila v ta namen poseben omnibus s brezžičnim telefonom in drugimi udobnostmi. Goste bo nemara spremljal na poti sam kancler Raab.

Hruščev in tovariši si bodo ogledali predvsem industrijske naprave na Štajerskem okoli Gradca in veleelektro Kärnten pod Velikim Klekom za največjo visokogorsko dolinsko zaporo v Evropi, ki so jo pomagali graditi tudi nekateri slovenski in srbski begunci. Sovjetski gostje pojejo tudi na Tirolsko in Solnograško, kjer si bodo ogledali razstavo avstrijskega baroka v Melku ob Donavi, potem pa se po tej reki popeljali z ladjo do Dunaja.

Oblasti so odredile nad 5.000 policajev in varnostnih stražnikov, ki bodo strogo pazili, da se Hruščevu ali kateremu njegovih ne zgodi kaj nepričakovane.

Avstrijska komunistična partija je pozvala člane, naj priredijo povsod, kjer je le mogoče, gostom "spontane manifestacije". Rečeno je, da bo vsakemu povrnjena delovna dnevica, če se bo registriral, da se je udeležil omenjenih manifestacij.

Javnost na splošno za goste ni posebno navdušena, spoznala jih je preveč dobro tekmo sovjetske zasedbe Avstrije, zlasti v zadnjih dneh vojne.

Kdo naj predpisuje kontraktne leče v očalih?

MIAMI BEACH, Fla. — Ameriško zdravniško društvo je sklenilo posebno resolucijo, ki v njej opozarja občinstvo, da je treba velike previdnosti v uporabi kontaktnih leč v očalih.

Predpisovalci bi jih morali pravzaprav samo poklicni in specializirani zdravniki. Kontaktna leča namreč zelo lahko kvarijo vid, ne da bi človek to opazil.

Resolucija je očitno naperjena proti optikom, ki nimajo tako obširne zdravniške izobrazbe, kot jo imajo zdravniki specialisti. Kako bodo optiki nanjo reagirali, še ni jasno.

Vremenski
prerok
pravi:

Večinoma sončno, malo hladnejše in manj soparno. Najvišja temperatura 80.

Število zaposlenih na novem višku, lako tudi število - nezaposlenih

CLEVELAND, O. — Po podatkih Ohijskega urada za zaposlitev je bilo 1. junija v okrajih Cuyahoga in Lake zaposlenih več kot kdajkoli v zadnjih dveh letih in pol — 782.000, okoli 7.600 več kot pred dvema meseci.

Zanimivo pri tem je dejstvo, da je tudi število brezposelnih precej večje kot so pričakovali — 32.300.

Število zaposlenih je poraslo v gradbeni industriji, v trgovini in v raznih služnostnih podjetjih, med tem ko so tovarne v istem času odpustile okoli 4.000 delavcev. Odpusti so prizadeli zlasti delavstvo v jeklarski, avtomobilski in ostali kovinski industriji.

Moskva skuša poravnati spor med komunisti na otoku Ceylonu

COLOMBO, Ceylon. — Ceylon je gotovo tako mala država v Aziji, da nima nobenega svetovnega pomena, pa vendar se Moskva bori za svoje ljudi tudi na tem otoku. Tam so namreč komunisti sprti med seboj že od l. 1943, največ jih drži s trockisti, manjšina je pa ostala verna Moskvi.

Ker bodo na Ceylonu imeli kmalu parlamentarne volitve, je ruski poslanik povabil voditelje obeh komunističnih struj na kosilo v poslaništvo in tam skušal pomiriti sprte rdeče brate.

O tem so zvedele ostale politične stranke na Ceylonu in začele z glasnimi protesti proti delu ruskega poslaništva, češ da se meša v notranje ceylonske politične zadeve.

Nova maša v Torontu

TORONTO, Ont. — V sredo je bil v cerkvi Sv. Rožnega venca v Vancouverju posvečen v duhovnika Rudolf Cukjati. V nedeljo bo imel pri Mariji Pomagaj, slovenski cerkvi, slovensko novo mašo.

Neodvisnost prihaja, denar beži iz - Afrike

Zaradi negotove bodočnosti v novih afriških neodvisnih državah beži kapital drugam.

CLEVELAND, O. — Te dni je dobila neodvisnost cela vrsta bivših evropskih kolonij. Praznovanja ni manjkalo, na oblake ni nihče dosti mislil. Oblaki se pa že zbirajo, napoveduje jih med drugim beg kapitala iz Afrike, ki se izraža v padanju deviznih kurzov afriških valut.

V Afriki je 23 različnih valut in je ena na šibkejših nogah od druge. Še pred 6 tedni si mogel kupiti v Kongu ameriški dolar za 50 frankov, danes ga že ne dobiš za 90-100 frankov; devizna vrednost franka v Kongu je torej padla za 50%. Enako usodo je doživela domača valuta v Gvineji. Somalijski frank je padel za 22%, egiptovski funt za 43%, sudanski za 27%. Druge valute še pridejo na vrsto.

Valutni strokovnjaki svetujejo vsakemu, naj beži s svojim kapitalom iz Afrike. Začela se bo kmalu divja spekulacija z valutami po vsej Afriki, koristi od nje bodo imeli spekulanti in politiki, gospodarstvo se bo pa pogrezalo v kaos.

V petrolejski industriji je zaposlenih kakih dva milijona ljudi.

Konferenci za nadzor atomskih eksplozij tudi že potekajo ure

ZENEVA, Sv. — Ravno isti dan, ko so komunisti pokopali znano paritetno razorožitveno konferenco, je dal predsednik sovjetske delegacije na konferenci za nadzor atomske sile tako ostro in obenem dvoumno izjavo, da so jo opazovalci takoj začeli smatrati za začetek konca tudi te konference.

Da ne bo naše državno tajništvo zopet imelo prilike, da bi bilo "presenečeno," je znani senator Anderson, predsednik močnega skupnega kongresnega odbora za atomsko silo, povdaril svoje stališče, da je treba komunistom kar naravnost povedati, naj začno resno debatirati, ali pa naj bo konference konec.

Ce administracija ne bo vpoštevala Andersonovega stališča, ga bo Moskva. Ne bo se dala presenetiti, da bi Amerika postavila tako odločno vprašanje, bo rajše konferenco preje razbila.

Novi potresni sunki v Čile

SANTIAGO, Čile. — V torek sta stresla področje Valdavia dva nova potresna sunka. To področje je bilo pošbeno hudo prizadeto tekom potresa v maju.

V mestu, ki ima okoli 100.000 prebivalcev, je porušeni in za stanovanje neprimernih 60 odstotkov vseh bivališč.

Urad in fiskarna en leden zaprla!

Naročnikom in ostalim čitateljem Ameriške Domovine naznanjamo, da ne bomo izdali lista v 1. tednu julija. Urad in fiskarna bosta torej zaprta vključno od sobote 2. julija do ponedeljka 11. julija. — To bomo storili iz razloga, da bodo lahko dobili vsi naši uslužbenici tolikan potrebne počitnice, kar bi bilo sicer nekaterim nemogoče.

Dopisnikom in vsem ostalim priporočamo, da vzamejo to vest blagohotno na znanje ter se temu odgovarjajoče ravnaajo.

Predsednik Eisenhower: Slovo od zunanje politike

Cleveland, O. — Predsednik Eisenhower je pretekli ponedeljek v svojem govoru na televiziji ne samo povedal svoje mnenje o političnih dogodkih v vzhodni Aziji, ampak je skušal dati pregled o vsej svoji zunanji politiki od l. 1953 naprej z napovedjo, da bo skrbel še naprej za ameriško zunanjo politiko, to da ne tako kot do sedaj.

Vsak opis zunanje politike mora upoštevati tri elemente: cilje politike, žrtve, ki jih je taka politika zahtevala, in način, ki naj bi omogočil uspeh take politike. Eisenhower je govoril samo o cilju in žrtvah, ne pa o načinu in to je bila glavna hiba njegovega razlaganja.

O cilju naše zunanje politike ni bilo v naši javnosti nikoli nobenega prepiranja. Vsa Amerika hoče imeti pravičen mir kjerkoli na svetu; noben narod se ne sme tresti ne za svojo samostojnost, ne za tako obliko svoje vladavine, ki si jo je svobodno izbral. Tudi Eisenhowerjeva administracija je zasledovala ta cilj in je radi tega ni nihče napadal. Ne glede na to je pa predsednik porabil precej besedi, da bi dokazoval ravno to, kar sploh ni sporno.

Amerika je bila in je tudi vedno pripravljena, da prevzame žr-

tve za doseg pravičnega mira. Zrtve ni nikoli omejevala na nobenem področju: ako je bilo treba žrtvovati milijone dolarjev, Amerika jih je dala. Ako je bilo treba poslati ameriške divizije na pomoč tistim, ki so zanje prosili, Amerika jih je poslala. Ako je kdo hotel ameriško prijateljstvo, ga je imel; Amerika ni pri tem zahtevala, da podredi svoje interese ameriškim, ni zahtevala, da mora zunanja politika njenih prijateljev in zaveznikov potekati na isti črti kot njena. Zmeraj je vpoštevala tuje mnenje in tuja čustva. Vse to je delal že demokratični režim, republikanski je samo nadaljeval to politiko. In vendar je tudi na tem področju predsednik ponavljal stvari, ki jih ni nihče osporaval.

Ni se pa predsednik zadržal pri metodah, ki jih je rabil, da doseže skupen naroden cilj zunanje politike. Res je omenil, da je skupaj s pokojnim državnim tajnikom Dullesom nepretrgano odredil smer zunanje politike, ki je imela za cilj varovanje mednarodnega mira in krepitev solidarnosti svobodnega sveta, toda ni omenil, da se je ta politika pokazala kot pravilna, akoravno jo je naša javnost pogosto ostro napadala. Tega tudi ni mogel

storiti, kajti v takem slučaju bi mu zmanjkalo dokazov za potrebo po spremembi metode v zunanji politiki. Sprememba je bila pa očitna. Po Dullesovi smrti smo predsedali na "prožno," "osebno," "letalsko" politiko, ali kakor že hočete. Pokopala je administracija vse dotedanje, preskušene metode v diplomatičnem delu, pozabila je na to, da državni tajnik vodi zunanjo politiko po navodilih predsednika, da jo pa izvršuje poklicna diplomacija.

Tako je Amerika prešla z veliko propagando na idejo sestankov med zunanji ministri in končno državnimi poglavarji. Pri tem je popolnoma spregledala, da doživlja taka politika lahko lepe uspehe v svobodnem delu sveta, kjer tudi državni voditelji in poglavarji poznajo vse osnovne pojme o obliki in spodobnosti in jih ne preokorajajo tudi takrat, kadar jim vsi politični cilji spodletijo. Čisto drugačen je pa tip rdečih državnikov in diplomatov. Stalin je še spoštoval n a v a d e in običaje zapadnih politikov, kar mu ni bilo težko, ker ni želel imeti z njimi dosti osebnih zvez. Čisto drug tip je Hruščev. Kar je uganjal na svojem prvem obisku v Beogradu, kar

KONGRES ZASEDANJE ZA ČAS KONVENCIJ ODLOŽIL

Vodniki Senata in Predstavnškega doma so sklenili, da bo Kongres ta teden svoje zasedanje zaključil in ga obnovil šele potem, ko bosta obe konvenciji končali svoje delo. — Važni zakonski predlogi še vedno na dnevnem redu. Debata o njih utegne biti v avgustu dosti otrejša, ko si bosta v Kongresu stala nasproti oba kandidata za predsednika.

WASHINGTON, D. C. — Splošno so napovedovali, da bo Kongres zaključil svoje letošnje zasedanje koncem prihodnjega tedna. Ker bi to članom Kongresa ne dalo dovolj časa za odhod na konvencijo, kot se je izrazil govornik predstavnškega doma Sam Rayburn, so se vodniki obeh domov sporazumeli, da bodo zasedanje prekinili koncem tega tedna, pa ga nato nadaljevali v avgustu, ko bosta obe stranki na svojih konvencijah imenovali predsedniška kandidata. To je edinstven primer v zgodovini dežele. Pristaši sen. Kennedya ga označujejo za taktično potezo sen. Johnsona, ki bi na ta način rad držal na vajetih vodnike organiziranega delavstva, da ne bi preveč odločno in javno podprli kandidato sen. Kennedya na konvenciji.

Odložitev zasedanja na čas po konvencijah bo imela na razprave v Kongresu brez dvoma izreden vpliv, če pomislimo, da je večina kandidatov za predsednika in podpredsednika v Kongresu. Kandidatje obeh strank bodo skušali zasedanje Kongresa uporabiti za govorniški oder za volivno borbo, ki se bo tako letos začela že takoj po konvencijah namesto po Delavskem dnevu, kot je bilo doslej običajno.

Na dnevnem redu, so še zakonski predlogi o zvezni pomoči šolstvu, o bolniškem zavarovanju ostarelih in za delo nezmogljivih, o pomoči iz zveznih sredstev gradnji domov, o minimalnem urnem zaslužku, o vselitvi beguncev iz Evrope in še vrsta manjših.

Očitek sen. Kennedya, da je odložitev poteza kroga sen. Johnsona, ima svoje ozadje v tem, da ima sen. Johnson kot vodja demokratske večine v Senatu povezan z vodnikom Predstavnškega doma Rayburnom neprimerno močno besedo pri tem, ali naj dobe omenjeni

predlogi še letos zakonsko moč ali ne in v kaki obliki. Organizirano delavstvo je na večini omenjenih zakonskih predlogih bistveno zainteresirano. Če hoče, da bodo sprejeti v njej ugodni obliki, se torej ne sme zameriti Johnsonu in Rayburnu.

Sen. Lausche je nov položaj označil za "nezdrav", ker da bo Kongres delal po konvencijah pretežno s stališča "borbe za glasove".

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Bivši demokratski predsednik ZDA Truman je objavil, da ne pojde na demokratsko konvencijo in je odstopil kot delegat. Zakaj je to storil, ni povedal.

FARGO, N.D. — Demokratski kandidat za zveznega senatorja Burdick je za nekaj sto glasov prehitel svojega republikanskega tekmeča guv. Davisa, ko so manjkali le še glasovi iz 39 volivnih področij. Izidi iz teh bodo prišli šele danes po pošti v osrednji volivni urad.

WASHINGTON, D.C. — Združene države so poslale mirovnemu odboru Organizacije ameriških držav obširen dokument, v katerem dolže kubanskega Castra izzivanja in povečevanja napetosti na Karibskem področju.

HAVANA, Kuba. — Vlada je vzela v svoje roke vodstvo in upravo petrolejske čistilnice Texaco Co., ko je ta zavrnila 25.000 ton iz Sovjetije pripeljane olja za predelavo. Castru je ogrozil, da bo zaplenil vso ameriško imovino na Kubi do "žebljev na čevljih", če bodo ZDA v resnici zmanjšale nakup sladkorja po sedanjem dogovoru na Kubi.

CLEVELAND, O. — Ogenj, ki je nastal večeraj zvečer na podzemnih kablh Cleveland Electric Illuminating Co. v sredi mesta, je bil v nekaj urah pogasen in do danes zjutraj ob devetih so napovedali, da bodo vsa poslopja v mestnem središču zopet dobivala redno električno silo. Ogenj je nastal na napeljavi, ki je oskrbovala z elektriko ravno ta poslopja.

Igrišče pod odejo

Neki angleški klub pokriva svoje igrišče z nylonскими plati, ki jih spenjajo z zadr-

Iz Clevelanda in okolice

Žalostna vest—

G. Miha Vrenko s 799 E. 157 St. je dobil sporočilo, da mu je v Prebenku v Dolini pri Trstu umrla 75 let stara mati Ana Vrenko, doma v Dolgih Njivah pri Sv. Lovrencu na Dolenjskem. Tu je zapustila poleg omenjenega še brata Antona Markovica, doma hčer Julko, por. Zebal, v Jugoslaviji hčeri Lojzko in Karolino, tam in tu pa tudi več drugih sorodnikov.

Poroka—

V ponedeljek, 4. julija, ob enajstih dop. se bosta v cerkvi sv. Imena na 8328 Broadway poročila Tereza Mervar, hčerka Mr. in Mrs. Anthony Mervar z 8601 Vineyard Ave., in James M. Niesen, inženir iz Los Angeles, Calif. Cestitamo in želimo vso srečo!

Zadušnica—

Jutri ob 7:30 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Elizabeto Novak na 30. dan njene smrti.

Jutri ob sedmih bo v cerkvi sv. Kristine sv. maša za pok. Franka Klemenčič na 30. dan njegove smrti.

Skupno sv. obhajilo—

Članice Bratovščine Sv. Rešenega telesa pri Sv. Lovrencu imajo v nedeljo pri sedmi sv. maši skupno obhajilo.

Seja—

Društvo Glas Clevelandskih delavcev št. 9 SDZ ima v nedeljo ob devetih dop. sejo v SND na St. Clair Ave. Na dnevnem redu je čitanje polletnih računov.

Pekarija bo zaprta—

Nosanova pekarija na 6413 St. Clair Ave. bo od 4. do 19. julija zaprta.

Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete—

Članice Oltarnega društva fare Marije Vnebovzete imajo skupno sv. obhajilo v nedeljo pri osmi sv. maši. Popoldne ob dveh bo ura molitve, nato pa je seja Zveze oltarnih društev.

Sestanek predstavljén—

Zaradi praznika je članski sestanek Liliije prestavljen na ponedeljek 10. julija.

Belgijski kralj navzoč pri proglasitvi Konga za neodvisno republiko

LEOPOLDVILLE, Kongo. — Nezaдовoljne skupine domačinov, ki niso dobile zastopstva v vladi Lumamba, demonstrirajo in protestirajo po prestolnici, ki je okrašena za proslavo neodvisnosti, ki bo proglašena nocoj. Belgijskemu posredovanju je uspelo preprečiti odcepitev pokrajine Katanga od Konga, najbogatejše v vsej deželi.

Slovesne proglasitve neodvisnosti se udeležuje belgijski kralj Baudouin, ki je prišel sem z velikim spremstvom državnih, diplomatskih in cerkvenih zastopnikov. Med njimi je tudi 29 let stari Richard Stanley, pravnik Henryja Stanleya, ki je Kongo odkril zahodu, ko je iskal izgubljenega misijonarja Livingstona.

Skupno imajo 40 po štiriideset metrov dolgih in dva metra širokih plah, s katerimi pokrijejo travnato igrišče vsak večer. Plastična odeja stane okoli \$1.200.

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio.

83

No 128

Thur., June 30, 1960

Člani atomske komisije o naši oborožitvi

Predsednik Eisenhower je napovedal 7. maja nove poskuse z atomskimi eksplozijami. Ta napoved je rodila precej razburjenja in dala povod za mnoge debate, ki pa so zapale kar sredi dneva. Polomije v Parizu in Tokiju so obrnile pozornost naše javnosti v nove smeri, za stanje naše narodne obrambe se meni le malokdo, razven morda v Kongresu, kjer povečujejo proračun za oboroževanje.

V Pentagonu, atomski komisiji in kongresnih odborih je pa vprašanje atomske oborožitve predmet dnevnih debat in skrbi. Sledajno so vsi ti trije odgovorni činitelji istih misli kot bivši demokratski državni tajnik za zunanjo politiko Dean Acheson, da se je treba zanašati najpreje na našo moč, potem šele se razgovarjati s tujino.

Hrbtenica narodne obrambe mora biti naše atomske orožje. Zato je zanimivo, kaj mislijo o tem člani naše atomske komisije in strokovnjaki, ki delajo z njimi v komisiji. V Kongresu so dali o tem vprašanju precej izjav; ako se iz njih pobere srž, dobimo sledečo sliko:

Spekulativne cenitve trdijo, da imamo na zalogi 75.000 komadov atomskega orožja. V tej zalogi je nabrano nad 50 tipov raznih bomb, granat, krogel itd. Niso pa tu vsote vodikove bombe, ki imajo menda tako strašno razdiralno silo, da ena sama uniči lahko površino 10.000 kvadratnih milj. To je lepa zaloga, vendar ima velike senčne strani. Na zalogi so še vse bombe prvotnih tipov. Te bombe so izredno težke, celo največji bombniki jih ne morejo nositi na velike daljave. Dalje niso te bombe čiste, to se pravi, njihove eksplozije bi ogrožale človeško zdravje celih dežel in pokrajin. Vse to zmanjšuje vrednost teh bomb.

To pa še ni vse. Atomska komisija vtakne vsako leto do 1.7 milijona dol. v proizvodnjo surovin za atomsko strelivo in nove bombe, ki bi morale biti od leta do leta boljše, to je učinkovitejše in čim manj nevarne za človeško zdravje. Zboljšanje atomskega streliva se ne da doseči brez preskušanja.

Trenutne naloge takega preskušanja bi bile: zmanjšati težo atomskih bomb za naše rakete Atlas, Titan, Minuteman. Čim manjša bi bila teža bomb, tem dalj časa bi bile rakete lahko v zraku, na tem večje daljave bi lahko letele. Treba je dalje še naprej "čistiti" atomsko strelivo, posebno tisto, ki naj se rabi za orožje malega kalibra, ki se navadno rabi v "lokalnih" vojnah. Treba je iznajti posebno strelivo za lovce raket, to je za tiste naše rakete, ki naj bi lovile nasprotnikove in jih uničevale že med poletom proti Ameriki. In končno je treba nadaljevati s študijem o "nevronski" bombi, to je taki, ki mori ljudi z žarki in ne z razdiralno silo.

Tehnika preiskovanja in preskušanja atomske sile ni lahko in hitra stvar. Kar se odkrije v laboratorijih, je treba preskušati mesece in leta v poskusnih eksplozijah. Preskušnje same opozarjajo na nove pojave, ki gredo v laboratorije od tam pa zopet v poskuse. Tako kroži študij atomske sile neprestano med laboratoriji in preskusnimi postajami, krogotok traja povprečno 2-3 leta.

Tu pa se začne vmešavati politika.

Eisenhower je koncem oktobra 1958 ustavil preskušanje atomskega streliva. Kar je bilo to takrat nabranih skušenj za laboratorijsko preiskavanje, so že dovršene tekom prvih letošnjih mesecev. Naši laboratoriji bi bili sedaj dejansko brez pravega posla, ako ne bi pripravljali materiala za nova preskušanja. Ta material se pa ne da preskušiti v praksi, ker poskusnih eksplozij nimamo že poldrugo leto. To je bil povod, da je Eisenhower objavil, da bomo s preskušanjem nadaljevali "po potrebi". Pokazalo se je namreč, da je bil sklep o prestopu preskušanja v oktobru 1958 narejen na podlagi preveč rožnatega gledanja v bodočnost. Takrat je administracija mislila, da se bo s komunisti dal doseči sporazum o kontroli preskušanja atomske sile. To upanje je šlo po vodi, zato je predsednik dal gornjo izjavo o obnovitvi poskusnih atomskih eksplozij.

Naša atomska komisija je rekla, da za preskušanje atomske sile ne rabi nobene eksplozije na zemlji ali nad njo, da ji zadostujejo podzemne eksplozije. Tu je nastopila nova težava. Podzemne eksplozije se ne dajo zanesljivo kontrolirati, vsaj ne s takimi instrumenti, kot jih imamo danes. Treba je torej iznajti nove instrumente in to je posel, ki bi lahko trajal nekaj let. Kar je pa še važnejše: naši strokovnjaki trdijo, da bo način eksplodiranja atomske sile pod zemljo med tem tako napredoval, da ga ne bo mogoče odkriti niti s tistimi instrumenti, ki jih bo treba šele konstruirati. Kontrola podzemnih eksplozij bo torej ostala uganka za strokovnjake še dolgo časa, morda celo vrsto let.

Vsak sporazum s komunisti o kontroli preskušanja atomske sile bi bil torej po mnenju strokovnjakov dvorezen nož. Amerika je demokratska dežela; ako bi hotela kršiti sporazum, bi ga gotovo kdo odkril in začel vpiti o tem na vse grlo. Za železno zaveso je to drugače, tam vlada molk. Tam režim lahko skriva vse svoje podzemne eksplo-

zije atomske sile in nadaljuje z zboljševanjem svojega atomskega orožja, dočim bi morala Amerika v smislu sporazuma počivati in gledati, kako ji bodo komunisti prehiteli.

Strokovnjaki so trdno prepričani, da imamo trenutno veliko boljše atomsko orožje kot Rusi, da nas pa Rusi lahko dohitijo v nekaj letih. Zato so proti vsakemu sporazumu, ki bi vezal samo Ameriko, komunistom pa dal priliko, da nas izigrajo.

Taka je groba stvarnost. Proti njej ne morejo ničesar vse še tako lepe želje o pogajanjih za razorožitev. Morda bi se dal po njih preslepiti tudi del naše ameriške javnosti, toda odgovorni del ne bo šel na limanice komunistov in njihovih sopotnikov. S tem seveda nečemo zgovarjati obo-roževanja kot takega, je pa neobhodno potrebno, dokler so komunisti taki, kot so se pokazali in kot so.

BESEDA IZ NARODA

Pismo Vrhenskemu Tinela

Waukegan, Ill. — Leto 1960 je prestopno leto, za nas Amerikance važno politično leto. Letos štejemo prebivalce in druge razne stvari, da bomo po neki povprečnosti ugotovili, koliko je nas, kaj vse imamo, itd. Važno je vse to in več ali manj je vsak račun in vsaka statistika važna, če že za vsakega ne, pa vsaj za nekatere. Računi in statistike so vodilo gospodarstvenikom.

Politika je druga roba. Te je po svetu toliko, kakor je ljudi, ker pač vsak človek ima nekaj neke politike vsaj zase. Višja politika, ki se tiče skupnosti, pokrajin, dežel, držav in raznih delov sveta, je zopet druga politika, ki zahteva svoje pozornosti. Ob volitvah, ko gre za to, kdo bo prišel v ospredje in dobil od javnosti ali volilcev pooblastilo za vodstvo in vladanje, pridejo politična trenja do posebnega izražanja in v trenjih so v ospredjih borbene strasti, ki včasih slepo vodijo tiste, ki se prizadevajo, da bi prišli v ospredje in na vodstvo. Včasih take borbe kar zadivjajo. Vmes pride od takih neprijetnih očitaj in predbacivanj, da včasih boli in hudo žali, ker posegajo v svoji neprevidezosti in duhovno privrnost posameznikov, ko si začno kandidati in pristaši očitati drug drugemu versko pripadnost in začno verska prepričanja mešati v politiko, kar je zelo nevarna reč, posebno v taki mešani družbi raznih narodnosti in političnih pripadnosti, v kakoršnih smo Amerikanci. Posebne previdnosti in obzirnosti je treba, da se ne neti nepotrebnih nasprotij.

Ko so pred nedolгим vprašali pri tiskovni razpravi o letošnjih političnih pojavih in trenjih v Zdr. državah znanega dvakratnega predsedniškega kandidata Adlai Stevensona, kaj on meni, o raznih očitajih in ipomislih o verskih pripadnostih raznih kandidatov, je ta zelo modro in pametno odgovoril:

"Za vsem je neka nerazumljiva nestrpnost, ki bi ne smela biti. Veliko važnejše zadeve in probleme imamo v prizadevanjih za dosego svetovnega mira, v problemih za boljše socialno oskrbo in za druge zadeve. Pa pri vseh teh nobenkrat ne pride do nasprotstev in očitaj, češ ti si katoličan, ti protestant... Tu pri volitvah pa pride, čisto po nepotrebnem in brez vsakega pomena. Vsi smo za mir, vsi za boljše gospodarstvo, za boljše socialno oskrbo in to in ono nas verske pripadnosti ne motijo. Nerazumljivo in žalostno je, da taki pojavi pridejo na površje v javnost ob naših volitvah."

Stevensonu se je kar na obrazu videlo, kaj je hotel povedati, namreč, da vse to kaže med nami še veliko nezrelost in da s to vred koraka ob času volitev še

neki nerazumljivi fanatizem pred vsemi drugimi političnimi važnostmi.

Yes, tako je. Tako radi povdarjamo, da je verska pripadnost privatna zadeva vsakega posameznika. A kako vse to resnično tolmačimo in kako o vsem tem mislimo, pa pokažejo taki le slučajji, kakor so fanatični izpadi proti idealnemu in navdušenemu mlademu možu, senatorju Kennedy, ki si prizadeva priti do nominacije za predsedniškega kandidata. Ali ne kaže to, da mnogi ne vedo kaj je sploh strpnost? Mešanje takih nestrpnosti v politiko naših političnih strank, ne dela ne strankam, ne nam kot narodu nobenih časti, kaže le bolj nezrelost, kakor pa zrelost in pa pravo razumevanje časov in splošnosti.

"DAYLIGHT SAVING TIME," po naše nekaj zgodnji čas, za eno uro naprej od rednega sončnega časa, je po vlemestih in mnogih krajih v veljavni od časov I. svetovne vojne. Uvedli so ga najprvo v Angliji in sicer je to zamislil angleški stavbenik William Willet, ki se mu je zdelo, da ljudje prepozno vstajajo ob jutrih tekom poletnih mesecev in s tem zamude veliko svetlega sončnega časa, s katerim so potem proti večeru prekratki in bi lahko bolj zgodaj proti večeru spregali delo in bili deležni več odpočitka in razvedrila na soncu proti večeru ob dolgih dneh.

Willet je najprvo priporočal kar dve ure zgodnjega časa, kar pa se je zdelo nekaterim preveč. In ko je nastala prva svetovna vojna, so nekateri industrijalci v Angliji pristali na njegov nasvet in tako je britanski parlament leta 1916 sprejel in odobrila predlog, da se radi vojnih potreb čas pomakne za eno uro naprej. Pozneje pa so spremenili po prvi vojni, da naj zgodnji čas velja le za poletni čas in ko pridejo v jeseni daljše noči, naj se zopet pomakne nazaj. Ta način so pozneje sprejeli tudi po drugih deželah, takoj tudi pri nas v Ameriki. Farmarjem in mnogim to ni bilo po volji precej časa, pozneje so se pa privadili in zdaj ni proti temu več toliko ugovorov. Večina se je temu privadila in ji hodi kar prav tako, kakor je. Le nekateri farmarji se še upirajo temu in pravijo, menda po ugotovitvah raznih šaljivcev, da imajo težavo vsako pomlad z učenjem kokoši, da bi nesle in legle jajca po eno uro prej v poletnem času. Drugih težav pa zdaj s to novotarsko preuredbo časa menda ni več.

Farmarjem po deželi pa še kljub temu ugaja bolj stari način in se ga mnogi še držijo, ker so v tem oziru še "stare vere," da kar je Večni Mojster uredil, naj človek ne spreminja.

* FRANCOZ GENERAL DE GAULLE, je nas pred par tedni obiskal. O njem vedo mnogi povedati, da je svoje vrste čudek in da prav zato ima zanimivo preteklost, od vse tedaj, ko je začel dolge hlače nositi in te so morale biti vedno precej dolge, ker mož je velik in dolg. Francoski politiki so se ga dol-

go bali in ga niso upoštevali, da si bi bilo dobro, ko bi ga že vsaj takoj po zadnji vojni. Pozneje so ga skoro šli prositi na dom, naj se usmili Francije z njeno "čako" na glavi, ker vsa francoska politika je bila tako "za-fučkana," da ni nihče vedel, kje je njena glava in kje so njene pete. De Gaulle za glavo večji in še malo bolj od drugih, se je Francije le usmilit. Sprejel mandat, pozneje izvedel volitve, ki so mu dale precej moči in oblasti in mož ne vodi Francije preslabo. Ne gre mu vse kakor bi rad, toda komu gre tako, kakor bi rad? O njem, mi je prav te dni povedal neki francoski rojak sledečo anekdoto:

"Bilo je med zadnjo vojno in tedanjim" De Gaulle je vezbal neki bataljon. Pri pregledu so stali vojaki pred njim v redu in ta jim je dopovedoval, da zavest in zaveden vojak, kadar stoji pred svojim poveljnikom v pozoru, mora pazljivo poslušati, kar se mu dopoveduje, da se to pravilno izvaja, je treba govorečega častnika gledati pozorno v obraz. Vojaki so si to vzeli k srcu. Neki vojak, ki je bil med vsemi najmanjše postave, si je to vzel tako k srcu, da ko je tedaj še bolj mladi De Gaulle pregledoval četo, je ta gledal De Gaulle-ja gori v obraz tako, da mu je glava kar nazaj visela, to zato ker De Gaulle je bil toliko večji od njega. De Gaulle ga je pokaral, da tako se ne stoji v pozoru in da ni treba gledati gori v nebo in zvezde. Vojak mu pa odgovori: "Ja, potem pa vašega obraza ne bom videl."

De Gaulle se je zasmeljal, pogledal doli na bolj pritlikavega vojaka, rekel pa nič. Morda se mu je dopadlo, da je bil sam bolj velike "sorte."

* RAZLOG IN VZROK. — Neki Horjulčan je šel v službo v Ljubljano. Tam je kmalu napredoval gospodarsko in v romantiki. Služil je dobro in prihranil si je čedno svoto novcev. Zahtevam in željam njegovega srca je bilo pa tudi kmalu ustrezno, ker srečal je zalo dekle, se zaljubil vanjo, ona pa vanj. Najprvo sta se zaročila. On si je nabavil avto in vsa zaljubljena sta se vozila po lepi slovenski domači zemlji. Potem sta se vzela, to se pravi, poročila sta se in si obljubila večno zvestobo. To so bila zanj kar neka "ta mala nebesa."

Zdaj pa se je Horjulčan spremenil. Auto je lepo v neko lopo zapeljal, ga pokril in dejal, tu le čakaj, uporabljal te bom le za kake posebne dneve. Predrag si, da bi te kar tako le izrabljal. Z čeno sta se pa posluževala "busa" in sta se v gneči prerivala sem in tja, kadar sta kam potovala. Zena se je vsega tega naveličala in mu nekega dneva reče:

"Možiček, dokler sva bila zaročena, si me vedno prevažal v avtomobilu, zdaj, ko sva postala mož in žena, se pa voziva samo v "busu." Čemu tako?"

"Ženičica, takoj ti bom pojasnil to stvar. V "busu" lahko vidi mnogo ljudi, da kako lepo ženo imam in to je moja iskrena želja. Kdo te pa more videti in občudovati v dirajočem avtomobilu?"

—Naj zadostuje, pa še drugi kaj.

Vrhenski Tine.

Piknik Zveze slov. protikom. borcev

Cleveland, O. — V nedeljo, 10. julija, bo priredila svoj prvi piknik Krajevna organizacija Zveze slovenskih protikomunističnih borcev v Clevelandu. Piknik, na katerega vabimo vse Slovence iz Clevelanda in okolice, bo na Kalloповi farmi.

Skoraj ni potrebno, da Vam povemo, da bo jedade in pijače

na pretek, saj si brez teh telesnih dobrot piknika niti predstavljati ne moremo. Za ples in dobro voljo pa nam bo igral Tonklijev orkester. Pa tudi zapeli bomo, prav tiste pesmi, katere smo prepevali pred več kot petnajstimi leti, ko smo odhajali v boj proti sovražniku naše slovenske domovine za boljše bodočnost in svobodo našega naroda.

Poleg lepega razvedrila v prosti naravi, srečanja s sorbci in prijatelji, vam pa ta piknik nudil tudi priliko za dobrotelost, kajti čisti dobček je namenjen v korist onim, ki so žrtvovali svoje zdravje v borbi proti komunizmu — našim invalidom.

Lastne vrste si preštejmo in pokonci vsi glavo...

Clevelandski odsek ZSPB.

Slovenski oder prevzel ostalino 'Pasijonskega kluba'

Cleveland, O. — Podpisani Jože Grdina izjavljam, da sem izročil Slovenskemu odru v Clevelandu, O. vso pasijonsko opremo, kot kulise, zavese, kostume, la-sulje, rekvizite, križe, kovčke in omaro. Zdej je vse popolna last Slovenskega odra. Kot priče sta navedena na listini Lojze šef, predsednik, in Milko Pust, kot tajnik Slovenskega odra.

Veseli me, da je tako vsa oprema, v kateri je bil večkrat vpri-zorjen Pasijon, prišla v roke nove slovenske igralske družine, ter želim, da jo tudi nadalje rabi za kulturo in napredek Sloven-cev v Clevelandu.

Jože Grdina.

France Jerman med reševalci žrtev potresa v državi Čile

CLEVELAND, O. — France Jerman, ki se je letošnjo zimo udeležil v argentinskem moštvu zimske olimpiade v Združenih državah in se ob tej priložnosti ustavil tudi v Clevelandu, je bil med reševalci žrtev potresa v državi Čile in osebno doživel par močnih potresnih sunkov. O svojih skušnjah in vtisih je napisal svojim prijateljem to obširno pismo, iz katerega objavljamo poročilo o potresu.

Zadnje tedne ste gotovo slišali dosti o potresu v Čileh. Mogoče še ne veš, da so Bariloče od tam oddaljene samo okrog 50 milj in si lahko predstavljajš, da je tudi nas pošteno treslo. Bilo je v nedeljo popoldne 22. maja, ko smo bili vsi ravno v kuhinji ter poslušali radio, ki je poročal o potresu v Concepcion pred dve-mi dnevi. Nenadno začne koč škripati — "Potres!" smo zakričali vsi obenem in stekli ven. Majalo se je tako močno, da sta Marko in Matjažek padala po tleh. Ko smo bili enkrat na varnem in gledali hiše, ki so se majale kot bilke v vetru, sem bil prepričan, da se bo bajta sesedla — pa je samo škripalo.

Pomislil, da so se po tleh celo kamni premikali sem in tja, s hribov pa so začeli drveti plazovi kamenja, da je grmel kot ob nevihti. Tresenje je trajalo malo nad tri minute, pa se v poslednjih povrnilo, le bolj rahlo.

Takoj po potresu smo slišali preko radia klice na pomoč iz Čil, kajti jedro potresa je bilo onkraj planin kakih 40 do 50 milj proti zahodu. Ker sem član planinske reševalne ekspedicije, smo še isti večer opolnoči odšli proti Čilam. Klicali so nas na pomoč v planine, kjer je zemeljski usad na pobočju ognjenika Osomo zasul planinsko koč, ne daleč od tam pa v gorski dolini vas Puntigliado.

Ko smo po dveh dneh napora-nega pohoda prispeli do mesta, kjer je nekoč stala trinadstropna planinska koč; se nam je nudil žalosten prizor. Preživeli tovariši so brezupno z lopatami odmetavali 10 metrov debelo plast zemlje in iskali zasute lju-

O fondu za slovenske knjige

Washington, D. C. — Pozdrav-ljam zameisl FONDA ZA SLO-VENSKKE KNJIGE pri Ligi KSA. Zanj darujem takoj \$2 in upam, da bo kmalu precej prispevkov v ta namen.

Želel bi k tej zamisli še nekaj pripomniti. Predlagam, da se bi pošiljali iz emigracije vse, kar se natisne v slovensčini in o o Slovenceh predvsem na knjižnice, v kolikor so jih Slo-venci v Trstu, Gorici in Celovcu že ustanovili. Tam naj se zbira vse, kar izide v emigraciji slovenskega in o Slovenceh. Dalje naj se pošiljajo knjige tudi ame-riškim in evropskim knjižnicam, v kolikor te zbirajo take knjige. To je nujno, ako hočemo, da bo-do povsod poznali naš narod in ga bolj spoštovali.

Za dijake na slovenskih gimnazijah v Trstu, Gorici in Celov-cu pa moramo še posebej imeti darove v knjigah, da bodo vede-li, da jih Slovenci v Ameriki ni-smo pozabili. Prav tako bomo morali misliti na poseben sklad za podporo pisanja disertacij o slovenski zgodovini in kulturi za slovenske dijake iz Primorske in Koroške, ki študirajo na univer-zah v Italiji ali Avstriji. Samo na ta način bomo vršili svoj kulturno nalogo. Zato predla-gam, da se bo ta fond imenoval Slovenski kulturni sklad.

Darove v denarju in v knjigah pošiljajte Ligi S. K. A., 238 E. 19. St., New York 3, N. Y.

E. A. Kovačič.

— Kalifornija je v pogledu ri-bolova prva v Uniji.

di. 9 jih je ostalo pol plazom, ki je koč in ljudi zmel, da ni bilo mogoče najti nič. Sem pa tja je bila kaka deska, opeka, nahrbtnik — po dvodnevnem iskanju pet trupel.

Od tam so nas klicali v Puntigliado. Vas je doletela žalostna usoda. Hiše so bile zgrajene približno kot Zajelše. Predstav-ljaj si, da se je na njo podrl ves Zajelški hrib ter se valil tja do poti, ki gre iz Dola v Podgoro. Taka usoda je približno zadela Puntigliado. Po domovih je bilo 31 oseb, od katerih se ni rešila niti ena. Rešili so se po večini le otroci (okrog 80), ki so se igra-li na spodnjem koncu vasi proti jezeru. Tudi tam ni bilo nobene pomoči. Izkopali smo tri trupla, za katere je vedel oče, ko je bežal z ženo ter tremi otroci; enega je nosil v naročju, ostali pa so se mu držali za obleko. Plaz mu jih je podsul in se 15 metrov nato ustavil. Šele tretji dan, ko so kopali noč in dan, so prišli do njih.

Pri teh reševalnih delih nas je v terek iznenadil izbruh ognje-nika 40 milj severno od kraja, kjer smo delali. Čez nekaj mi-nut je začel padati pesek ter pepel, postalo je popolnoma temno in ljudi se je začela polaščati groza. Začeli smo takoj z evakuacijo otrok ter preostalih z motorno ladjo po jezeru Todos Los Santos v zadnjo vas proti argentinski meji, kajti med tem je do tja prišla že ogromna pošiljka pomoči iz Bariloče: hrana, zdravila, odeje ter obleka. Od tam sem se nato vrnil domov, kajti za ženo ti dnevi tudi niso bili lahki, saj je medtem še par-krat precej streslo, povrhu pa še izbruh ognjenika, ki je tudi Ba-riloče pošteno "poštupal" s pepelom.

Nekaj dni za tem sem govoril s prijateljem zdravnikom, ki je bil še dalje v notranosti Čil, kjer je razdejanje strašno. Pomislil, na kakšen način je potres opu-stolil ogromen predel južnih Čil. Prvič potres, da se je rušilo vse, od tresenja se je odpirala zemlja na metre široko in požirala žive ljudi, hriboi so se podi-

(Dalej na 3. strani)

FRANCE BEVK:

STRAŽNI OGNJI

Ljubila je konja. Kljub ugovoru moža in svarilom matere je dirkala včasih po cele dneve po Vipavski dolini. Če se je oprljela dela, je delala ko blazna, da je dekle niso dohitevale.

Koče pri ovinku pri Sturijah se je ogibala. Kadarkoli je privozila do nje, je pognala konja v divji dir. Ni se ozrla.

Liza nikoli ni pogledala v gaj, v katerem je preživela prve dni svoje sreče. Svoštva ni poznala, hiše in njenih prebivalcev se je ogibala kot zla. Kadarkoli je videla črnolaso žensko, ki je kot čarovnica podila konja po cesti, se je vselej zgreznila vase. Nekaj strahotnega, gorje oznanjujočega je velo od te ženske.

Jurij je občutil, da ga žena mrzi. Včasih ga je bolelo in jezilo, da bi bil zavpil in jo udaril. Tolažilo ga je le, ker je vedel, da človeka, za katerim blodijo njena duša, ni v deželi in ga nikoli več ne bo. Če se prikaže, ga čaka ječa. Ljubil jo je še vedno, prenašal njene muhe, čakal, da pozabi. . . Bil pa je mrk, zaprt vase. Soseščina ga ni marala, ne on sosesčine.

Radi samote in jeze je včasih očitil Ančuli:

"Gizdavo kako ste vzredili."

"Ančula nikoli ni pozabila, da je postala Barbka proti njeni volji njegova žena, in mu je še bridkejšega trpljenja priželela.

"Jaz sem ti jo branila. Ti si hotel njenega strupa."

Jurij je vedel, da starka govori resnico, zato je molčal.

Počil je bič, konj je zarežgal pred hišo. Vstopila je Barbka, se nasmehnila, sedla in mu iztegnila nogo.

"Odeži mi čevlje!"

Jurij se je sklonil in ji odvezal jermene na čevljih.

7.

Težko leto tisoč štiri sto sedem in sedemdeseto. Znamenje sulice, prestola in dveh sekiric. Sulica je bila biraška, ki se je v strah podložnikov prikazovala na cestah. Na prestolu pa je sedel rimsko-nemški cesar Friderik, plemenitega obraza in milih oči, velikega nosa in jeznih ustnic. Dvoje sekiric je pomenilo boj. Kmetje niso zaman trepetali ob tej razlagi študentov, ki so vsako leto potovali skozi deželo in si z vražami služili ležišča in kruha. Na drugem prestolu je sedel sultan Mohamed, poglavar Turkov, s fanatičnim obrazom pesjana; košati brki so mu opletali lica, nos in brada sta mu silila skupaj.

Tega človeka je žejalo po krščanski krvi. Hrumel je iz globoke Turčije na zapad, vedno na zapad in jug. Lesene in slamnate hiše so postale turški kresovi, starci so zevali v ranah, cerkve so bile izropane, žene in otroci so romali v sužnost. Krščanski vladar Friderik ni branil svojih podložnikov pred Turki, tepel se je z ogrskim kraljem Matijo Korvinom. Beneška republika je po južnih deželah pobirala vinar turškega davka še od hlapecev in dekel, vojska pa se je skrivala za zidovi, kadarkoli je prišla nesreča.

Leto dveh sekiric. Stražni og-

nji na vrhuncih gora, jezdec po dolinah, obupni klici na pomoč. Ljudje niso mogli verjeti. Bežali so z živino in otroki, se skrivali po gozdovih in na višinah. Kri in ogenj sta popisala Kras in Vipavsko dolino z grozovitimi črkami.

Liza je bila zbežala s svojima dvema otrokoma visoko v gore in še ji je bilo približno Turkov. Več dni in noči je čuvala nad njima, ju grela na prsih, jima šla daleč po hrano, da ju je preživela in ohranila.

Oziral se je na Furlansko ravnino. . . Od Gorice do Tilenke je plamenelo ognjeno morje. Turški ognji so goreli visoko pod nebo. Ljudje so jokali od žalosti in groze; že ob pogledu na tolikšno bedo.

Cez nekaj dni so se Turki vražali po isti poti, po kateri so bili prišli. Ljudje so se polagoma upali v dolino. Niso bile vse koče požgane, le kar je bilo ljudi ostalo po njih, so izginili.

Sosed je srečal soseda in se začudil: "Še si živ?"

Ta je odgovoril: "Bog mi je prizanesel; zahvaljen!"

"Če kaj hujskega ne pride."

In je prišlo. Kmalu po odhodu Turkov se je prikazala črna kuga. Tej se ni bilo mogoče skriti v gozdovih, ni se ji bilo možno upreti z orožjem v rokah. Šla je od hiše do hiše, od vrat do vrat in izbirala ljudi po svoji volji. Ognila se je le nekateri hiši, redkemu človeku.

Ljudje so se vpraševali: kdo nam je prinesel to strahotno nadlogo, ki lupi meso raz naše kosti in žuga, da bo vse pomorila? Odgovarjali so si različno. Dejali so, da so videli veliko zvezdo, ki se je utrlina in padla na zemljo; zasmrdelo je po peklju, zaplodila se je kuga, ki je od hudiča, sovražnika Boga in ljudi po božji podobi ustvarjenih. Ugovarjali so nekateri, da je vse od Boga, dobro in slabo, in da nas Bog s slabim skuša in pokori za grehe. Tretji so videli raztrgano beračico, ki je bila prišla v Log. Šla je mimo cerkve in se ni pokrižala, obraz je držala v stran. Krenila pa je v Jurijevo hišo, kjer ji Ančula ni hotela dati koščka kruha. Ta je dahnila vanjo, pustila za kazen bolezen in izginila.

(Dalje prihodnjic)

V blag spomin

SEDMO OBLETNICE SMRTI MOJE LJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE SOPROGE, NAŠE MATERE IN STARE MATERE

Alojzije Turk

ki je za vedno zatisnila svoje mile oči dne 4. julija 1953

Mesec julij je zopet tukaj, vse se raduje in veseli, mi pa ne moremo biti veseli, ko v tem mesecu si zapustila nas Ti.

Pa tudi ta žalost bo minula, ko v raju se združimo vsi. Prosi Boga, da vsi pridemo k Tebi, pri Tebi sedaj je veselje doma.

Zalujoči ostali:
JOHN TURK, soprog
SINOVA in HČI
ZET, SNAHE, VNUKI, VNUKINJE
SORODNIKI
Warrensville, Ohio, 30. junija 1960.

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

DRY CLEANING AND LAUNDRY
Good going year around business. College town location. Selling account of ill health. For further information write or call:

BERNIE DEAL
223 S. Michigan, Big Rapid, Mich.
Phone 7967342. By owner. (130)

Manjša potrošnja kruha v Evropi

Nekoč osnovno živilo se bolj in bolj spreminja v dodatek k pestri hrani.

Vse statistike kažejo, da po je zahodnoevropsko prebivalstvo zdaj manj kruha, kot v prejšnjih desetletjih in da je kruh povprečno drugačen od tistega, ki so ga jedli pred 50 leti. Še nikoli ni bilo toliko vrst kruha, vendar se je potrošnja čistega pšeničnega kruha v Zahodni Evropi znižala v minulih desetih letih za dobro petino, hkrati pa se je podvojila potrošnja povsem belega kruha in žemljic. Potrošnja kruha iz žita vseh sort in krompirja se znižuje že sto let, hkrati pa narašča potrošnja mesa, maščob, sadja in zelenjave.

Tega pojava ni mogoče razložiti le z željo sedanjih ljudi, da bi imeli pri jedi kar največ užitka; veliko večjega pomena je dinamičen razvojni proces, ki je zajel vse narode industrijskih dežel.

Človek dela fizično čedalje manj, zato njegov organizem ne čuti več žeje, mraza in vlage, tako zelo kakor poprej. Hkrati ima človek za zaščito proti boleznim ter mrazu in vročini neprimerno boljše sredstva kot nekoč.

Zato pa si sodobni prebivalec industrijske dežele mnogo bolj napenja živce in voljo. Proizvodnja in sploh sodobno življenje zahteva od njega čedalje večjo sposobnost koncentracije in naglih refleksov v proizvodnem procesu. Vse to zahteva delo pri natančnih strojih, hkrati z njim pa mehanizacija proizvodnje in njen tempo. Seveda odloča tudi način življenja. Nazorno povedano: marsičesa je kriv avto. Moderni človek manj hodi, manj teka, zato pa napenja živce. Čedalje več ljudi živi v velikih mestih. Primer iz Nemčije: Leta 1871 je živila v mestih le tretjina prebivalstva, leta 1950 pa že dve tretjini.

Za tek skrbi tudi medicina. Ljudje se živčno izčrpavajo; njihova duševnost je izpostavljena močnim dražljajem. Tudi organizem potrebuje čedalje več dražljajev, torej čedalje več prijetnih vonjav in okusne hrane. Prav ta je bolj in bolj pestra,

pri sestavi jedilnika sodelujeta znanje in domišljija. Vsebinsko pester jedilnik ni razkošje, temveč življenjska nužnost.

V industrijsko razvitih deželah ima le še malokdo dovolj časa za sprehod po kosilu ali za počitek zaradi boljše prebave. Zato potrebuje moderni človek manj hrane, ki pa mora biti bolj hranljiva, se pravi koncentrirana, da obtežuje želodec in krvni obtok manj kot nekdanja.

V prehrani zahodnoevropskega prebivalstva je dajal kruh pred 150 leti 82 odstotkov skupnih dnevni kalorij, zdaj pa jih daje le še 27 odstotkov, potrošnja kruha je torej občutno manjša. Kruh ni več osnovno živilo, važnejše je tisto, kar se je s kruhom.

Namesto sladkorja in škroba troši sodobni prebivalec vele-mesta in industrijski delavec več beljakovin in vitaminov. Kruh in krompir jih ne moreta dati. Kruh je važen glede vsebine beljakovin le takrat, kadar jih je v drugi hrani premalo.

Sploh je značilno za naš čas nazadovanje v potrošnji kruha in sploh živili iz žita. Le še pretežno kmetijsko, industrijsko nerazvite dežele trošijo mnogo kruha, ki je tam še vedno osnova ljudske prehrane. Potrošnja žita na prebivalca znaša na primer v Italiji 146, v Nemčiji 93, v Angliji 87, v ZDA pa le 68 kg letno. Kruh se torej spreminja iz nekoč osnovnega živila v različno pripravljen dodatek k sodobni hrani.

FRANCE JERMAN

(Nadaljevanje z 2. strani)

rali ter zasipali pod seboj cele doline ter vasi, nato še morje, ki je vzvalovilo ter pljusknilo daleč preko obale (blizu ene milje) ter enostavno pometlo seboj cela naselja z ljudmi vred. Ljudi sta se lotila strah in groza, pričakovali so konec sveta. . .

Nam na tej strani gora je bilo hvala Bogu prizanešeno. Škode skoro ni bilo, le dve osebi je odnesel val jezera.

Vsem prijateljem in znancem priskrbe pozdrave s Catedral, kamor sem se preselil iz Bariloč, ko se je približala zima in kjer čakam snega.

France Jerman.

IZ SLOV. PRIMORJA

Nad polovico prebivalstva odsotnega

Vas Učaja spada pod občina Rezija, čeprav je zemljepisno navezana na dolino Tera, torej na Beneško Slovenijo. Vas ima 352 prebivalcev, od teh jih odhaja vsako leto 129 na sezonsko delo v tujino, 95 prebivalcev pa se je za stalno podalo izven domače vasi in dežele. Po teh podatkih je odsotnih iz vasi nad polovico vsega prebivalstva.

Gospodarstvo te vasi je izredno slabo, čeprav v letih pred prvo svetovno vojno ni bilo tako. Tedaj je bil dober del pokrajine pokrit še z bogatimi gozdovi, ki so dajali ljudem zaposlitev in zaslužek. Italijani so še v letih pred drugo svetovno vojno gozdove izsekali, niso pa preskrbeli prebivalstvu drugega zaslužka. Kakšno malo se oblasti brigajo za vas, dokazuje najlepše to, da ta

POZOR!

Naznanjamo, da bo od 4. julija do 19. julija naša pekarna zaprta.

NOSAN'S BAKERY

6413 ST. CLAIR AVE.

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči
HENDERSON 1-2088 KENMORE 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

Kako srečna kombinacija

ZABAVA . . . PRIJATELJI . . . IN Z OGNJEM VARJENO STROH'S

Edino ameriško z

ognjem varjeno

pivo . . .

Stroh's lahek, gladek okus, da pravo razpoloženje pri zabavi . . . spada tako odlično k zabavi in prijateljem.

Ugajalo Vam bo **Stroh's** je lažje!

SEDAJ PO LOKALNIH CENAH

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

še vedno nima električne napeljave, čeprav ima Rezija veliko elektrarno, ki daje tok drugim mestom in krajem.

— V Združenih državah izdelamo več strojev kot na vsem ostalem svetu skupaj.

Ženske dobijo delo

Išče se gospodinja in da bi tudi skrbela za otroke, v Euclidu. Soba. Kličite KE 1-5195 med 9. in 6. uro pop. Po 6. uri pa KE 1-4891. (128)

Delo za žensko

Išče se ženska, da bi pomagala s spomladanskim čiščenjem in potem naprej enkrat na teden. Mora živeti v bližini Superior in St. Clair. Kličite HE 1-3011. (129)

MALI OGLASI

NAPRODAJ

V SLOVENSKE NASELBINE — grocerijska trgovina, pivo in vino, mesarija z vsemi pripravami za izdelovanje prekajenega mesa, sušilnica itd. — Povprečen tedenski obrat \$3000.— Interesanti naj pišejo na P.O. Box 3618, Cleveland 19, Ohio. (THX)

Hiša naprodaj

4-sobna hiša se proda v Mentor, O., na Rt. 615 med Euclid Ave. in Lake Shore Blvd., četrt milje od novega "freeway". Kličite KE 1-4156. (23, 30 jun)

Dvodružinska hiša

5-5, tretje zgotovljeno, na Eddy Rd., severno od St. Clair. Kličite med 5. in 7. uro zvečer.

GABRIEL REALTY

EX 1-5647

(Th-FrX)

TONY'S BARBER SHOP

6516 St. Clair Ave.

bo zaprta zaradi počitnic

v tednu 4. julija

in bo spet odprta 12. julija

(129)

Re-Nu Auto Body Co.

Popravimo vaš avto in prebarvamo da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje.
Welding

JOHN J. POZNIK in SIN

GLenville 1-3830

982 East 152nd Street

— V Združenih državah kurijo še vedno s premogom v nekako 35 odstotkih vseh domov.

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

6-sobna enodružinska hiša v izvrstnem stanju, kopalnica in kuhinja poploščena, 3 spalnice. Zmerna cena. Na 13511 Argus Ave. UL 1-3259. (129)

Sobe se odda

Tri sobe in kopalnica se oddajo novoporočencem na 986 E. 63 St. Kličite HI 2-4479. (X)

V najem

Odda se 5 velikih sob in kopalnica, plinski furnez, podstrešje in garaža. \$65. Na 1404 E. 45 St. EN 1-4349. (128)

V najem

Tri na novo dekorirane sobe se oddajo blizu Sv. Vida dvema odraslima. Vprašajte na 1176 E. 61 St., spodaj, spredaj. (X)

Pohištvo naprodaj

Pohištvo za tri sobe naprodaj. Vprašajte pri Franku Stiglicu, 6010 Bonna Ave. zgoraj. —(128)

Hiša naprodaj

Moderna enodružinska hiša s 3 spalnici na Huntmere Ave., 1½ kopalnica, plinska gorkota, na novo barvana. Kličite KE 1-8018. (129)

Hiša v najem

Enodružinska. 8-sobna, blizu šole sv. Alojzija, sprejemno tudi otroke, stanarina \$70 mesečno. Kličite po 6. uri zvečer FA 1-0313. (129)

Sobe se odda

5 sob in kopalnica se odda na 6003 St. Clair Ave. Na novo dekorirano. Zmerna najemina. Kličite FL 1-2355. —(128)

Stanovanje išče

Starejši moški išče 2 sobi s souporabo kuhinje pri mirni družini in v okolici Sv. Vida. Frank Stiglic, 6010 Bonna Ave. zgoraj. —(128)

Naprodaj

Pravkar zaznamovana dvodružinska hiša, 5 in 5, v bližini E. 185 St., 2 spalnice na vsakem nadstropju, možnost dveh na tretjem. Hiša je bila prenovljena in prepleškana. Dvojna garaža in široki dovoz. Pohitite!

PAGE REALTY CO.

455 E. 200 St. KE 1-1030
Vprašajte za Johna Lauricha. (128)

Furneza naprodaj

Dve leti stara furneza na vodo, avtomatična napeljava, na plin. Kličite IV 1-3373. (129)

Stanovanje se odda

Tri na novo dekorirane sobe in kopalnica se oddajo na 5902 Prosser Ave. Vprašajte po 5. uri pop. istotam. —(129)

Naprodaj

zidano poslopje s tremi garažami. Hiša vsebuje razen trgovskih prostorov tudi sedem sob v drugem nadstropju. Dobro ideoča trgovina z grocerijo in mesnico v lepi slovenski naselbini v Collinwoodu. Sedanji večletni lastnik želi iti v pokoj. Ne zamudite lepe prilike za znižano ceno \$27,500. Cena vsebuje vso opravo za voditi trgovino, blago se pa kupi na inventory. Za več pojasnila se obrnite na VINE REALTY & INSURANCE

36145 Vine St.

Eastlake, Ohio

WH 2-4440 — zvečer RE 1-6140

Blizu E. 185 St.

Hiša za dve družini naprodaj. 6-6, garaža za tri avtomobile. Lep lot. Blizu vsega. \$26,300.

Imanijo tudi več hiš v dobrem stanju in lotov v lepih okolišah naprodaj.

John Knific Realty

820 E. 185 St.

IV 1-7540

(28,30,jun)

HANDEL - MAZZETTI

Junakinja iz Štajra

Moj otrok v svojem plemenitem, čistem srcu ne najde nobene razlike med pohojenim plevlom in zlomljeno lilijo . . . toda poklicali bomo vse priče, ki vedo, da izpovedo, kakšne vrste ženska je bila. Tu stojim; ona ne leži poleg na mrtvaškem odru, toda, ako bi ležala poleg, bi položil roko na njeno rano in bi izpovedal na ves glas, da je bila vlačuga, najgrša vlačuga. Kaj je Štefana, sem že vedel takrat, ko je s svojim hinavsko svetim obrazom z menihom vred stala pred mojim sodnim stolom. V temi farške cerkve, v izpovednici se je začelo in v meniškem stolpu se je dovršilo. Ta lilijin vrt je bila gnila, izprljena zemlja, ki jo je le na videz pokrival sneg, vse mesto je imela za norca in je izvodila najlepšega in najplemenitejšega moža v vsem mestu."

Henrik, morilec, si je v divji boli grizel pesti. Štefka, Štefka!

V izpovednici . . . z menihom . . . o Štefana! Nekoč sem te videl sedeti in šivati mašno obleko — v Garstenu, takrat so bili tvoji lasje tvoj svetniški osvit in kos je pel. Si-li . . . bila že takrat —? O sramota, o bol!

"Gospod!" je vtretjič vzkliknil, vsaka beseda je bila bolečina, kakor bi mu z vsako besedo iz srčne rane uhajala kri in življenje. "Pustite jo vendar počivati v miru, mrtva leži in jaz vem dosti, da okusim peklensko bolečino pred morilnim odrom. Zakaj izkopavate nove nesramnosti in razgrinjate z nje mrtvaški prt, saj je mrtva, proč je, jaz pa sem zaslužil kazen, pa vendar še živim."

Toda Hendel je neomajno in neusmiljeno nadaljeval Madlzederju: "Dajte mi sem moje pismo s poveljem. — Odprite okna, da izve vse mesto, kakšno bitje je bila Štefana, ki jo je umoril Henrik Hendel."

Madlzeder je stopil pred sodnika in mu je podal pismo, nato je šel k oknu in ga je odprl. Sodnik Hendel je jel glasno brati pismo med napetim molkom vse dvorane, v katero je liki daljnje kipenje in šumenje razburkanih morskih valov prihajal šum in hrum razburjenega mesta:

"Madlzeder! (Tako namreč se je glasilo moje pismo in povelje.) Kar sva marca meseca med seboj govorila glede Štefane in meniha."—Tedad je Madlzeder, ki je zrl skozi okno, z največjim začudenjem vzkliknil: "Pri moji duši! Kaj vidim!"

"Kaj neki? Drevesa hoditi kakor ljudi?" je z zaničljivim zasmehom vprašal sodnik.

"Nikakor!" je jecjal mož. Pri moji duši, far Albert prihaja čez trg proti mestni hiši."

"Zdi se, da ste se ga že navsezgodaj nalezli, gospod," je zbadljivo rekel sodnik Hendel. "častivredni gospod, ki ste ga imenovali, vendar sedi v ječi." Vendar so mu vztrepetali živci na razoranem, gubatem obrazu. Tudi on je vstal, približal se je k oknu in se je ozrl na hrumeči, valujoči trg in glej! na lastne oči vidi črnega, visokorastlega, suhega rimskega duhovnika, ki se je rinil skozi množico in je neprestano s svojo mrtvaškokoščeno roko blagoslavljal, ki so spoštljivo pred njim pripogibali kolena . . . in ta mož, Hendel, bi ga bil sto milj daleč spoznal, je prav pravcati kužni menih iz Garstena, pater Albert.

"Pri Bogu, on je," Hendel je

stopil nazaj k svojemu sodnemu prestolu. "Mi, o volku, volk pa iz lesa! Torej so ga izpustili. No, vrana vrani oči ne izključuje." Toda na svojem sinu je opazil grozno izpremembo. Henriku je zažarelo prej mrtvaškoblede obličje, stisnil je pesti in jih je

položil na prsa, iz oči pa mu je plamtel divji ogenj besneče jeze. Hendel je vzkliknil: "Strelci, držite ga dobro, narednik, pokličite še več strelcev noter," nato je rekel svetovalcem: Ako si ta nesramnež, ki je izgnan iz mesta Štajer, vendar upa pred moje obličje, hočem zabraniti kako krvavo dejanje, toda v obraz mu bom zalučil priimek, ki mu gre, prav tako malo mu bom prizanašal, kakor oni mrtvi vlačugi.

Komaj je izpregovoril, pa je v dvorano stopila četa strelcev, ki so z zvestimi pogledi popraševali, kaj je Henriku, sodnik pa jim je velel, naj se postavijo okoli Henrika in pazijo, da se

kaj ne zgodi, ko bo nekdo stopil v dvorano, ki je sokriv umora. Vrli strelci so se med seboj plašno spogledali in so se, kakor se jim je velelo, postavili okoli Henrika, ki je kakor blaznik gledal okoli in je hripavo zakričal: "Le držite me, kakor hočete, iztrgal se vam bom, da obracunam z njim."

Zunaj na stopnicah se čujejo koraki dveh mož. Bil je Luc s patrom Albertom. V Garsten, kjer je sveti mož ravno opravil prvo črno sveto mašo za Štefano, mu je prinesel novico, da so morilca že izsledili ter ga pripeljali v mestno hišo; morda pa da je zares Hendelov fant. — Albert se je takoj po opravlje-

ni daritvi podal na pot v Štajer, da bo pričal za Štefano, da ni z ničemer zaslužila smrt. Slutil je namreč, da bo sodnik vso zadevo tako zasukal, kakor da je bila Štefana sama kriva svoje nesreče, da fanta ne bi zadela smrtna kazen.

Sklenil je, za vsako ceno preprečiti tako vnebovpijočo krivico in za hudodelskega morilca zahtevati zaslužen kazni.

Ko sta z Lucom stopila v mestno hišo, je rekel: "Pred dvema mesecema sem tukaj s Štefano stal pred sodnikom, današnji morilec je bil takrat najin tožnik."

Že sta bila z Lucom pred vrati, za katerimi je bilo čuti raz-

burjeno šepetanje in sikanje. "So li vsi lisjaki skupaj zbrani," je rekel Albert, pritisnil je za kljuko in je stopil v dvorano. Blizu sto oči je skrivaj zrlonanj.

Da, tu so vsi zbrani. Sodnik sedi na svojem sodnem stolu, mrko gleda in drži v rokah sodni meč, okoli njega so vsi drugi lisjaki, v sredi dvorane pa stoji morilec, ki ga stražijo strelci. "To je komedija!" zamrmra sam pri sebi pater Albert. Ko je v jutranjem svitu s krepkim korakom, črn, silno velik in suh kakor smrt stopal po dvorani, tedaj je Hendelov fant, Stefanin morilec, nazaj vrgel glavo in je s spačenimi ustnami za-

kričal s strašnim glasom: "Tukaj je! On živi, ona pa je mrtva! Izpustite me, dajte mi meč, da se maščujem nad njim, preden umrjem."

Strelci so ga držali z medvedljimi pestmi, on pa se je na vse kriplje boril z njimi, da bi se prirnil do meniha, ker je mislil, da vidi nesramnika, ki je onečastil lilijo. V jeziku svojega krvoločnega deda Kalvina je bruhal nanj grozne kletve. Albert je dvignil proti njemu koščeno roko in je glasno zaklical: "Poberi se, nečisti duh, stran, hudobni duh, stran, nesrečnež, je li kri uboge, čiste deklice, ki si jo pretil, iz tebe naredila divjo zver? Kaj mi hočeš?"

Potovanje je bolj brezskrbno, če imate s seboj vašo BLUE CROSS karto

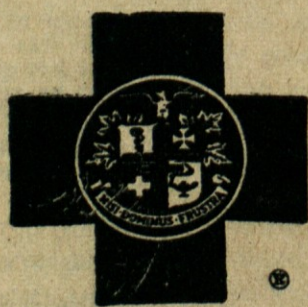
VAŠA BLUE CROSS KARTA vam daje varstvo vsepovsod po svetu.

Nosite jo vedno s seboj.

Če bi bili v nesreči in bi se morali podati v bolnico, ko ste zdoma, enostavno pokažite jo bolnici, v katero ste sprejeti. Takoj boste identificirani, vaš kredit bo odobren in deležni boste vse potrebne postrežbe brez vsakih nadaljnjih vprašanj.

Za postrežbo v bolnici smo plačali našim naročenim bolnicam v vsaki državi Zveze in v skoro vseh prekomorskih deželah, med temi: Brazilija, Švedska, Francija, Lebanon, Trinidad, Japonska, Bahami — celo na Grenlandiji.

Za bolj natančna pojasnila, nam Blue Cross člani lahko pišejo za listič "Your hospital admission away from home." Z veseljem Vam bomo poslali en izvod — in prosimo vas, nosite vašo Blue Cross karto vedno s seboj.

BLUE CROSS of Northeast Ohio SPONSORED BY THESE NON-PROFIT HOSPITALS:

CLEVELAND
Booth Memorial
Cleveland Clinic
Cleveland Metropolitan General
Florence Crittenton Home
Evangelical Deaconess
Fairview Park
Forest City
Forest Hill
Grace
Hathorn
Mt. Sinai

Polyclinic
St. Alexis
Saint Ann
St. John's
St. Luke's
St. Vincent Charity
Mary B. Talbot
University (Babies and
Childrens, Hanna House,
Hanna Pavilion, Lakeside,
MacDonald House,
Benjamin Rose)
Women's

CLEVELAND SUBURBS
Bay View
Bedford Municipal
Brentwood
Doctors
Euclid-Glenville
Garfield Heights
Huron Road
Lakewood
Marpess

RAINBOW
Southwest Community
Suburban Community
AERON
Akron City
Akron General
Children's
St. Thomas
MANSFIELD
Mansfield General

NORTHEAST OHIO
Amherst — Amherst
Ashland — Samaritan
Ashtabula — General
Barberton — Citizens
Chardon — Geauga Community
Conneaut — Brown Memorial
Cuyahoga Falls — Green Cross
Elyria — Memorial
Genoa — Memorial of Genoa
Lodi — Lodi Community
Lorain — St. Joseph

Louisville — Kentucky
Madison — Northwestern Ohio General
Medina — Community
Oreola — Allen Memorial
Orrville — Community Obituary
Painesville — Lake County Memorial
Painesville — Robinson Memorial
Shelby — Memorial
Wadsworth — Municipal
Willard — Municipal
Windsor — Springfield